

Arbejdsløshedforsikring for honorarmodtagere, freelancere, konsulenter, m.fl.

(kopi af Arbejdsdirektoratets pjese af november 2005 om arbejdsløshedsforsikring for honorarmodtagere, freelancere, konsulenter m.fl.)

1. Arbejdsløshedsforsikring for honorarmodtagere, freelancere, konsulenter m.fl.

Forsikring mod arbejdsløshed kan ske enten som lønmodtager eller som selvstændig.

Hvis du befinder dig i en arbejdssituation, som er midt imellem lønmodtager og selvstændig, skal din a-kasse vurdere, hvilken forsikringsform der passer bedst til din situation.

Det kan være tilfældet hvis du er journalist, it-konsulent, entertainer, tolk, musiker, konsulent og meget andet. Betegnelsen af din arbejdsform kan fx være freelance, kontraktansat eller honorarmodtager.

I denne pjese kan du læse om nogle af de ting, du skal være opmærksom på, når du skal vælge, om du vil forsikres som selvstændig eller som lønmodtager, og hvis du skal skifte imellem de to forsikringsformer.

Et skifte kan fx blive aktuelt, hvis du er optaget i en a-kasse som lønmodtager i et almindeligt ansættelsesforhold, og dit arbejde gradvist har ændret karakter til freelance.

Det kan også være, at du er startet som honorarmodtager inden for en bestemt branche for sidenhen at blive ansat på almindelige lønmodtagervilkår.

Det er vigtigt, at du er rigtigt forsikret inden for en af de to eksisterende forsikringsformer.

Derfor skal du straks tage kontakt til din a-kasse, hvis du er i tvivl om, hvorvidt du er forsikret korrekt. A-kassen kan vejlede dig om, hvor du hører bedst hjemme.

Hvorfor er det vigtigt?

Inden for arbejdsløshedsforsikringens område er der en lang række tilfælde, hvor det har afgørende betydning, om du er selvstændig eller lønmodtager.

Nogle af tilfældene er nærmere beskrevet her i pjecen.

Der kan være stor forskel på, om de enkelte myndigheder betragter dig som selvstændig eller lønmodtager. Der kan fx være forskel på din revisors, skattemyndighedernes og a-kassens vurdering af, om du er selvstændig eller lønmodtager.

Det kan være vanskeligt for dig selv at vurdere, om du skal anses for selvstændig eller lønmodtager i forhold til arbejdsløshedsforsikringen.

Derfor bør du kontakte din a-kasse, hvis du er det mindste i tvivl om, hvorvidt du er forsikret rigtigt, især hvis du har bevæget dig fra den ene arbejdsform til den anden.

Skatteregler og forsikringsregler er to forskellige ting

A-kassen og skattemyndighederne har ikke samme definition af, hvornår et arbejde er selvstændig virksomhed, og hvornår det er lønarbejde.

Skattemyndighederne kan fx vurdere, at en virksomhed er af et så beskedent omfang, at den i skattemæssig henseende betragtes som en hobby. Omvendt kan a-kassen vurdere, at den samme virksomhed drives med økonomisk udbytte for øje og derfor er en selvstændig virksomhed. Ved a-kassens vurdering er det ikke afgørende, om virksomheden har overskud.

Ifølge skattelovgivningen skal en virksomhed, der har en årlig omsætning på over 50.000 kr., momsregistreres. Der bliver ikke ved momsregistreringen taget stilling til, om virksomheden skattemæssigt er en selvstændig erhvervsvirksomhed. I forhold til arbejdsløshedsforsikringen er momsregistrering ikke i sig selv afgørende for, om der er tale om selvstændig virksomhed.

Når a-kassen skal vurdere dit arbejde, er det ikke kun afgørende, om en indkomst beskattes som A-indkomst eller som B-indkomst. Du kan fx aflønnes med honorar og betale A-skat og alligevel blive anset for selvstændig i forhold til arbejdsløshedsforsikringen.

I skattemæssig henseende vil honorarmodtagere i nogle tilfælde betragtes som lønmodtagere og i andre tilfælde som en særlig persongruppe, der hverken er karakteriseret som lønmodtagere eller selvstændige.

I forhold til arbejdsløshedsforsikringen skal a-kassen vurdere, om dit arbejde skal anses som lønarbejde eller som selvstændig virksomhed. Det gælder også i de tilfælde, hvor skattemyndighederne betragter arbejdet som hobby eller dig som honorarmodtager.

Du kan med andre ord ikke være sikker på, at skattemyndighederne og din a-kasse vurderer dit arbejdsforhold på samme måde, da der er forskellig lovgivning på områderne.

Spørg, hvis du er i tvivl

Hvis du har spørgsmål om din skat, skal du henvende dig til de lokale skattemyndigheder i din kommune eller til din regionale told- og skattemyndighed. Spørgsmål om dit forsikringsgrundlag skal du rette til din a-kasse.

2. A-kassens vurdering af selvstændig virksomhed og lønarbejde

Det kan være vanskeligt at vurdere, om et arbejde skal betragtes som lønarbejde eller som selvstændig virksomhed. Arbejdets betegnelse, fx konsulent eller freelance mv., er ikke afgørende for, om a-kassen vil anse dit arbejde for lønarbejde eller selvstændig virksomhed.

Arbejdsløshedforsikring for honorarmodtagere, freelancere, konsulenter, m.fl.

(kopi af Arbejdsdirektoratets pjese af november 2005 om arbejdsløshedsforsikring for honorarmodtagere, freelancere, konsulenter m.fl.)

Selvstændig virksomhed

Når a-kassen skal vurdere, om du er selvstændig, lægges vægt på, om

- ♦ du har ansat arbejdskraft,
- ♦ du har overført beløb til beskatning som medarbejdende ægtefælle,
- ♦ du har nedskrevet et varelager eller foretaget skattemæssige fradrag for driftsudgifter og afskrivning på driftsmidler efter reglerne for selvstændige erhvervsdrivende,
- ♦ du er omfattet af en kollektiv overenskomst som arbejdsgiver eller er medlem af en arbejdsgiverorganisation,
- ♦ din virksomhed er momsregistreret, eller du fakturerer ydelser med tillæg af moms,
- ♦ du angiver skattemæssigt over-/underskud af selvstændig virksomhed,
- ♦ du på din selvangivelse har tilkendegivet, at du ønsker indkomsten beskattet efter virksomheds-skatteloven, eller
- ♦ du deltager i et interessentskab.

Ikke alle kriterier indgår med samme vægt.

A-kassen skal i øvrigt altid konkret vurdere, om du er selvstændig. Der kan derfor være tilfælde, hvor a-kassen vurderer, at du er selvstændig, selv om der er et eller flere af de nævnte kriterier, som du ikke opfylder.

Fx kan dine arbejdsopgaver fuldt ud svare til arbejdsopgaver, som udføres af lønmodtagere, men fordi du ikke er fast tilknyttet en arbejdsgiver, men arbejder freelance, anses du som selvstændig.

Selskaber

Hvis du arbejder i et selskab, hvor du eller din nærmeste familie har afgørende indflydelse, er du som udgangspunkt selvstændig.

Medarbejdende ægtefæller

Du er som udgangspunkt selvstændig, hvis du er ansat i din ægtefælles virksomhed, når der er under 20 ansatte, eller hvis du er ansat i virksomheden i en overordnet stilling eller på særlige vilkår.

Om du skattemæssigt er registreret som medhjælpende ægtefælle eller ansat ægtefælle har ikke nogen afgørende betydning for a-kassen, når den skal vurdere, om du skal anses som medarbejdende ægtefælle og dermed selvstændig.

Lønarbejde

Hvis dit arbejde er ligger inden for rammerne af en faglig overenskomst, vil du som udgangspunkt blive anset for at være lønmodtager.

A-kassen vil desuden se på, om

- ♦ du har en ansættelseskontrakt,

- ♦ du er undergivet en arbejdsgivers tilsyn med og instrukser for arbejdets udførelse,
- ♦ du har pligt til at udføre arbejdet personligt,
- ♦ du anses som lønmodtager i relation til anden lovgivning, fx ved at arbejdsgiveren indbetaler bidrag til ATP, du er omfattet af ferieloven, du er omfattet af funktionærloven, du vil være omfattet af Lønmodtagernes Garantifond (LG) ved arbejdsgiverens konkurs.

3. Hvorfor har det betydning, om du er selvstændig eller lønmodtager?

Det er vigtigt at få slået fast, om du er selvstændig eller lønmodtager, fordi din status fx har indflydelse på, hvordan du opfylder betingelserne for ret til dagpenge.

Nedenfor kan du læse om nogle af de regler i arbejdsløshedsforsikringsloven, der kan have betydning for dig, alt efter om du anses for selvstændig eller lønmodtager. Din a-kasse kan give dig en mere fyldestgørende vejledning om de enkelte regler.

4. Hvor skal du være forsikret?

Optagelse

Du kan optages i en a-kasse som lønmodtager eller som selvstændig. Hvis du skal optages som selvstændig, forudsætter det, at du driver virksomheden som din hovedbeskæftigelse.

Overflytning

Hvis du har selvstændig virksomhed som din hovedbeskæftigelse, men du er forsikret i en a-kasse kun for lønmodtagere, kan det betyde, at du skal overflyttes til en a-kasse, der optager selvstændige erhvervsdrivende.

Hvis du er medlem af en a-kasse, der optager både lønmodtagere og selvstændige, bør du give a-kassen besked, hvis du har skiftet arbejdsform, så a-kassen kan vejlede dig korrekt.

Du mister ikke anciennitet ved at blive overflyttet til en anden a-kasse. Det har altså ikke betydning for din ret til ydelser.

På Arbejdsdirektoratets hjemmeside www.adir.dk kan du finde en oversigt over samtlige statsanerkendte a-kasser i Danmark.

Hvordan får du ret til ydelser?

For at få ret til dagpenge skal du opfylde flere betingelser. Du skal blandt andet stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Ledig fra lønarbejde

Som lønmodtager skal du være helt eller delvist ledig. Det kan som regel dokumenteres ved din egen eller din arbejdsgivers opsigelse.

Arbejdsløshedforsikring for honorarmodtagere, freelancere, konsulenter, m.fl.

(kopi af Arbejdsdirektoratets pjese af november 2005 om arbejdsløshedsforsikring for honorarmodtagere, freelancere, konsulenter m.fl.)

Ophør som selvstændig

Som *selvstændig* skal du kunne dokumentere, at du er ophørt med din selvstændige virksomhed mere end midlertidigt. Som udgangspunkt skal din virksomhed være overdraget eller lukket. Det kan ofte være svært at dokumentere et endeligt ophør, hvis du fx arbejder som konsulent eller freelance.

Beskæftigelseskrav

For at få dagpenge, skal du have haft 52 ugers arbejde på fuld tid i løbet af de sidste 3 år, før du blev ledig.

Hvis du er *lønmotager* betyder det, at du skal have haft så mange løntimer i løbet af de sidste 3 år, at det svarer til fagets fulde sædvanlige arbejdstid i 52 uger. Oftest vil man opgøre løntimerne på baggrund af dine lønsedler.

Er du *selvstændig*, skal du have drevet virksomheden i væsentligt omfang i 52 uger inden for de seneste 3 år.

Ved ”*væsentligt omfang*” forstås at du har arbejdet i et omfang, der kan sidestilles med lønarbejde i over 30 timer om ugen. A-kassen vurderer, om der er tale om væsentligt omfang ud fra virksomhedens omsætning, arten af din virksomhed, dine arbejdsopgaver, din arbejdstid, åbningstiden og eventuelle ansattes opgaver og arbejdstid. Det forudsættes, at din arbejdstid i virksomheden afspejles i en vis omsætning.

Hvis a-kassen ud fra dine egne oplysninger er i tvivl om, hvorvidt du har drevet selvstændig virksomhed i væsentligt omfang, kan a-kassen bede om yderligere dokumentation. Det kan fx være i form af annoncer, der angiver virksomhedens åbningstider, momsregnskaber, ordrebøger og kassekladder, der dokumenterer omsætningen, samt din revisors eller advokats erklæring om dit arbejde i virksomheden.

Når du skal opfylde beskæftigelseskravet, kan du efter 1. juli 2003 medregne timer ved lønarbejde, som du har udført sideløbende med din selvstændige hovedbeskæftigelse. Du kan dog ikke lægge timerne fra dit lønarbejde i en bestemt periode sammen med timerne fra din selvstændige virksomhed i samme periode.

Beregning

Hvis du opfylder alle krav om ret til dagpenge, skal der foretages en beregning af din dagpengesats.

Som *lønmotager* vil din daglige arbejdsfortjeneste som udgangspunkt blive beregnet som 1/60 af dine sidste 12 ugers løn eller som 1/65 af dine sidste 3 måneders løn.

Som *selvstændig* vil din daglige arbejdsfortjeneste som udgangspunkt blive beregnet som 1/260 af årsindtægten fra din selvstændige virksomhed.

Supplerende dagpenge

Som hovedregel kan du ikke få dagpenge samtidig med, at du har et arbejde.

Som *lønmotager* kan du dog få supplerende dagpenge, hvis du arbejder på nedsat tid. Er dit arbejde omfattet af et opsigelsesvarsel, er det en betingelse, at du har en frigørelsesattest.

Hvis du har *selvstændig virksomhed* som din hovedbeskæftigelse, har du ikke mulighed for at få supplerende dagpenge – heller ikke hvis du arbejder mindre end 37 timer om ugen i en kortere eller længere periode. Du kan kun få dagpenge, når du er ophørt med din selvstændige virksomhed mere end en midlertidigt.

Hvis du derimod driver din selvstændige virksomhed som bibeskæftigelse, har du mulighed for at få supplerende dagpenge. Du skal til hver en tid kunne udføre arbejdet uden for normal arbejdstid og dermed stå til fuld rådighed for arbejdsmarkedet.

Du kan ikke uden videre omdanne din selvstændige hovedbeskæftigelse til din bibeskæftigelse.

Din a-kasse skal tage stilling til, om du driver selvstændig virksomhed som hoved- eller bibeskæftigelse.

Efterlønsbevis og efterløn

Hvis du gerne vil på efterløn, skal du bl.a. opfylde de almindelige betingelser for ret til dagpenge.

Som det fremgår af denne pjese, har det i flere tilfælde betydning, om du betragtes som lønmotager eller selvstændig. Det gælder også, når a-kassen skal behandle din ansøgning om efterlønsbevis eller overgang til efterløn.

I tvivl – spørg din a-kasse!

Du bør altid kontakte din a-kasse, hvis der sker ændringer i dit arbejdsforhold. A-kassen kan vejlede dig om betydningen af skift mellem arbejde som lønmotager og arbejde som selvstændig.

Du kan også læse mere på Arbejdsdirektoratets hjemmeside www.adir.dk, hvor du bl.a. kan finde følgende pjecer:

- ♦ Om at være arbejdsløshedsforsikret i Danmark
- ♦ Om at være arbejdsløshedsforsikret som selvstændig erhvervsdrivende

Pjecen er udgivet af:
Arbejdsdirektoratet
Stormgade 10
Postboks 1103
1009 København K
www.adir.dk